

az iskola világból vett érdekes jelenetekkel, amelyek annyira élethűek, elevenek, mintha ép most előttünk folynának le s oly kedvesek a maguk egyszerűségében és közvetlenségében hogy olvasásuk nemcsak sok lélektani tanulságot, de valóságos élvezetet is nyújt. (Péld. «*A gyermek és az állatélet*»; «*A rythmus mint fegyvelmezési eszköz*»; «*Karácsonyi vers*»; stb. stb.)

Kiváló nevelői tapintat, pszichológiai éleslátás, a tanítói és nevelői tapasztalatok gazdag sorozata tárul föl előttünk e könyvben. Az író egészséges kedélye, derült világnézete, a tanügy és a gyermek iránt érzett igaz szeretete tükröződik vissza minden cikkéből.

Nem nagyképűsködő, nem frázisgyártó. Őszinte és igaz érzelmek váltják ki gondolatait. Fokozza e munka érdekességét néhány rajz és elbeszélés («*Nézeteltérések*»; «*Kleptománia*»; «*Ellentétes családi nevelés*»; «*A jó anya gyermekeinek őrangyala*»), amelyeknek tárgyát a társadalmi és családi életből merítette s amelyekben a családi nevelés erőnyeit és hibáit megkapó színekkel ecseteli, úgy, hogy ezek maradandó benyomást tehetnek minden gondolkozó olvasóra, különösen neveléssel foglalkozó szülőkre, főképp anyákra és tanítókra.

Kötelességem azt is megemlíteni, hogy a könyv jövedelmének egy része tanítói intézmények célját fogja szolgálni.

(Kolozsvár)

Binder Laura

*

Morsch: Das höhere Lehramt in Deutschland u. Österreich.

2. Auflage. Leipzig und Berlin, B. G. Teubner, 1910. VIII+486. l.

Ennek az összefoglaló munkának hasznavehetőségét legjobban mutatja az a körülmény, hogy rövid négy év alatt már második kiadást ért. Ezen idő alatt változott az érettségi vizsgálat és osztályozás módja Ausztriában és Württembergben; módosult a porosz érettségi vizsgálat az 1909 jan. 24-ikén kiadott min. rendelettel s emeltetett a tanárok fizetése Németországban és Ausztriában.

A könyv gazdag tartalmát legjobban a fejezetek címei mutatják: A tanári hivatásra való előképzés (vizsgálatok stb.) Tanárok szolgálati szabályzata. A tanulók felvételi vizsgálatára vonatkozó intézkedések; tehetségtelen tanulók eltávolítása. Rendtartás. A tanulók számának megállapítása az egyes államokban. Érettségi vizsgálat. — Felügyeleti hatóság. Szünetek. Fizetés és kötelező óraszám. Nyugdíj. Legrészletesebb az érettségi vizsgálat szakasza és a rekompensáció ismertetése. (208—276. l.)

A könyv nemcsak száraz adatok halmaza, hanem egyúttal kritikai ismertetése is az egyes szabályzatoknak. Mindenütt megjelöli

a történeti fejlődést is és midőn a jelenben érvényes szabályzatokat ismerteti, kimutatja — néhol elég erős kifejezésekkel — az intézkedések hiányait és megjelöli a kívánatos javításokat. Bár megjegyzéseiben konzervatív gondolkodást mutat, mindazonáltal figyelembe veszi a pedagógia legújabb követelményeit is. Ha nálunk a szolgálati pragmatika tárgyalása aktuális lesz, akkor igen jó hasznát lehet majd venni e könyvnek.

Pontos név- és tárgymutató fejezi be a nagy gonddal szerkesztett és szépen kiállított művet, melyet a tanári könyvtáraknak beszerzésre ajánlok.

Dr. Endrei Gerzson.

KÜLFÖLDI SZAKLAPOK.

Pädagogisches Archiv. Monatsschrift für Erziehung, Unterricht und Wissenschaft. Unter Mitwirkung von Fachgelehrten und Schulmännern herausgegeben von *J. Ruska.*

54. Jahrgang, Leipzig, 1912.

Ötödik füzet: *Dr. Arno Neumann*, O. Liebmann emlékezete. — *Fr. Raumann*, A női lélek. — *Dr. H. Röhl*, A tanulók Klopstock olvasmányai. *Dr. A. Klem-Albrecht*, A francia határon 1911 őszén.

Hatodik füzet: *E. Werner*, R. Browning születésének századik évfordulóján. — *Jul. Reuter*, A tanulók német nyelvi haladásának megítéléséhez. — *Dr. A. Messer*, Felix Dahn főiskola pedagógiája. — *Dr. R. Ponickau*, Az önmegtartóztatás pedagógiája a főiskolákban.

Hetedik és nyolcadik füzet: *Dr. A. Vietzke*, J. J. Rousseau születésének kétszázadik fordulóján. — *R. Wähmer*, Az ifjuság vándor-sportja és az életörömlökre való nevelés. — *Dr. R. Ponickau*, Az önmegtartóztatás pedagógiája a felsőbb iskolákban. — *Dr. H. Dietzel*, A felsőbb osztályok tanítóinak részvétele az iskolaszervezésben.

Kilencedik füzet: *Dr. M. Rosenmüller*, A németországi akadémiai képzettségű tanítók egyesületének ötödik gyűlése Drezdában 1912 április 9., 10. és 11-én. — *Dr. H. Raschke*, Retorika. — *Dr. O. Reissert*, Egy szexuálpedagógiai szülői értekezés.

Tizedik füzet: *Dr. E. Spranger*, Wilhelm Münch. Emlékezete és végrendelete. — *Dr. G. Rosenthal*, Goethe Faust-ja az oberprima utolsó semesterében. — *Dr. A. Stahl*, A latin accusativus és az infinitivus. — *Dr. Fr. Heussner*, Az angol kisegítő oktatásról.

*

Zeitschrift für Kinderforschung, mit besonderer Berücksichtigung der pädagogischen Pathologie. Im Verein mit *Dr. G. Anton* und *Dr. E. Martinak* herausgegeben von *J. Trüper* u. *Chr. Ufer*, Langensalza-Wien 1911—12. XVII. Jahrgang.